

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუასქ. 6ა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე
№67
27 სექტემბერი 2017 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - „ქ. თელავის კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობით 14 400 მ³/დღლ) მშენებლობა და ექსპლუატაცია“.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი - სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“, ქ.თბილისი, დ. აღმაშენებლის გამზირი №150.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - თელავის მუნიციპალიტეტი, სოფ. კონდოლის მიმდებარე ტერიტორია.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 14.09.2017წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ - შპს „გამა კონსალტინგი“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით თელავის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, წარმოდგენილია, სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს „ქ. თელავის კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობით 14 400 მ³/დღლ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

განსახილველი ობიექტის ტერიტორია წარმოდგენს შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ საკუთრებას, და ასევე მოიცავს ნაწილობრივ კერძო სასოფლო-სამეურნეო ტერიტორიებს.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

ქ. თელავის გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა გათვალისწინებულია თელავის მუნიციპალიტეტის სოფელ კონდოლში, ძველი გამწმენდი ნაგებობის ტერიტორიაზე, მდ. ალაზნის მარჯვენა სანაპიროზე. ტერიტორიის ფართობი შეადგენს 86 426 მ²-ს (8,64 ჰა) და მდებარეობს ზ.დ. 356 მ სიმაღლეზე.

პროექტის განხორციელება იგეგმება ორ ფაზად: I ფაზაზე გათვალისწინებულია გამწმენდი ნაგებობის იმ ინფრასტრუქტურული ობიექტების მოწყობა, რომელიც უზრუნველყოფს ჩამდინარე წყლების 2030 წლისთვის მოსალოდნელი რაოდენობის გაწმენდას შეწონილი ნაწილაკებისგან, ჟანგბადის ბიოლოგიური მოთხოვნილებისა და ჟანგბადის ქიმიური მოთხოვნილებისგან. II ფაზაზე მოეწყობა დამატებითი ინფრასტრუქტურა, რის შემდგომაც გამწმენდი ნაგებობა შეძლებს ჩამდინარე წყლების 2030-2040 წლისთვის მოსალოდნელი რაოდენობის გაწმენდას. დამატებით უზრუნველყოფილი იქნება აზოტისა და ფოსფორის მოშორება.

პირველ ფაზაზე ჩამდინარე წყლების გაწმენდის მიზნით გამწმენდი ნაგებობა აღიჭურვება შესაბამისი ინფრასტრუქტურით: ანაერობული ავზები, ბიოფილტრები, მეორადი სალექარები და ლამის გამოსაშრობი სალამე მოდნები და სხვა. მეორე ფაზაზე გამწმენდი ნაგებობას დაემატება ანაერობული ავზების საფეხური და დამატებით უზრუნველყოფილი იქნება აზოტისა და ფოსფორის მოშორება.

გამწმენდი ნაგებობა აღჭურვილი იქნება მართვის, კონტროლის, განგაშის და ხანძარსაწინააღმდეგო თანამედროვე სისტემებით.

გამწმენდი ნაგებობის სამშენებლო სამუშაოების მიახლოებით ხანგრძლივობად აღებულია 12 თვე, მუშა პერსონალის რაოდენობა - 35 კაცი (მათ შორის ადგილობრივი - 80%). არაადგილობრივი პერსონალისთვის საცხოვრებელი ბანაკის მოწყობა გათვალისწინებული არ არის. მშენებლობის პროცესისათვის საჭირო დროებითი ნაგებობები მოეწყობა გამოყოფილი ტერიტორიის შიდა პერიმეტრზე.

ტერიტორიაზე სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქროს და ბეტონის კვანძის მოწყობის საჭიროება არ არსებობს. გამომდინარე აღნიშნულიდან მშენებლობის ეტაპი არ ითვალისწინებს დამოუკიდებელი ბეტონის კვანძის მოწყობას.

გამწმენდი ნაგებობის ექსპლუატაციის ეტაპის სამუშაო რეჟიმი 24 საათიანია. გამწმენდი ნაგებობას მოემსახურება დაახლოებით 15-20 ადამიანი და იმუშავებენ 8 სთ-იანი სამუშაო გრაფიკით.

თელავის საკანალიზაციო ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის განთავსებისთვის განხილული იქნა ორი ალტერნატიული ტერიტორია, კერძოდ: პირველი ვარიანტის მიხედვით გამწმენდი ნაგებობის განთავსება დაგეგმილია სოფ. კონდოლის ჩრდილოეთით, ძველი გამწმენდი ნაგებობის ტერიტორიაზე, შემდეგი კოორდინატებით: X= 548924; Y= 4646548. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთი სახელმწიფო საკუთრებაა და მის ფარგლებში მრავალი წლის მანძილზე ფუნქციონირებდა გამწმენდი ნაგებობა. დღეისათვის ნაგებობის ინფრასტრუქტურა მთლიანად მოშლილი და გაძარცვულია. ტერიტორია განიცდის მაღალ ტექნოგენურ დატვირთვას. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (სოფ. კონდოლი) მდებარეობს სამხრეთ-დასავლეთით, დაახლოებით 3,7 კმ მანძილის დაშორებით, ხოლო მეორე ვარიანტის მიხედვით გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა სოფ. კონდოლის ჩრდილო-დასავლეთით, შემდეგი კოორდინატებით: X – 546455; Y - 4647051. ტერიტორია წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს. ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება რაიმე სახის ინფრასტრუქტურული ობიექტები. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (სოფ. კონდოლი) მდებარეობს სამხრეთ-დასავლეთით, დაახლოებით 4,4 კმ მანძილის დაშორებით.

ორივე ალტერნატიული ტერიტორიის ფარგლებში გეოლოგიური პირობები სტაბილურია. ტერიტორიაზე გეოდინამიკური პროცესების განვითარება არ არის მოსალოდნელი, რელიეფი ვაკეა და მშენებლობის ეტაპზე საჭირო არ არის დიდი მოცულობის მიწის სამუშაოების ჩატარება. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი განსხვავება არ იკვეთება.

ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, გარემოს სხვადასხვა რეცეპტორებზე ნეგატიური ზემოქმედების მასშტაბების და გავრცელების არეალის გათვალისწინებით, უფრო მისაღებია გამწმენდი ნაგებობის განთავსების პირველი ალტერნატიული ვარიანტი.

ჩამდინარე წყლის გაწმენდის ტექნოლოგიური ალტერნატივების განხილვისას გათვალისწინებული იქნა წყლის გაწმენდის მოთხოვნილი პარამეტრები, ნაგებობის ექსპლუატაციის პირობები, ტექნოლოგიის ხელმისაწვდომობა. შესაძლებელია განხილული იქნას ჩამდინარე წყლების გაწმენდის სამი ძირითადი ალტერნატივა. უპირატესობა მიენიჭა III ვარიანტს, ანუ ჩამდინარე წყლების კოლექტიურ გაწმენდას ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის გამოყენებით.

გამწმენდი ნაგებობის საპროექტო ნაკვეთზე და მის ირგვლივ განვითარებულია ხშირი მცენარეული საფარი. ტყიანი ზონის მომიჯნავე ტერიტორიები კერძო მფლობელობაში არსებულ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს წარმოადგენს, რომლების გამოიყენება მევენახეობისთვის. აღნიშნული ნაკლვეთები ინტენსიურად მუშავდება.

საპროექტო ნაკვეთის ჩრდილოეთით, 1,0-1,2 კმ მანძილის დაშორებით გაედინება მდ. ალაზანი. ნაკვეთის აღმოსავლეთით, დაახლოებით 1,0-1,2 კმ მანძილის დაშორებით მდებარეობს თევზსაშენი ტბორები, რომლებიც შპს „ტობი“-ს საკუთრებაშია.

გამწმენდი ნაგებობის საპროექტო ტერიტორიამდე გადაადგილება შესაძლებელია თელავი- ყვარლის ცენტრალური საავტომობილო გზიდან. მისასვლელი გრუნტიანი გზის სიგრძე დაახლოებით 2,5 კმ-ია. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე და შემდგომ

საჭიროების შემთხვევაში გათვალისწინებულია მისასვლელი გზის ვაკისის მოსწორება-მოწესრიგება გრეიდერის გამოყენებით.

გამწმენდი ნაგებობის ქვეპროექტი ასევე მოიცავს მდ. ალაზნამდე ≈ 1550 მ სიგრძის თვითდენითი გამყვანი კოლექტორის მოწყობას. კოლექტორის დიამეტრი იქნება 800 მმ. დახრილობა - 0,5- 1,4%-ის ფარგლებში. კოლექტორის შესასვლელის აბსოლუტური ნიშნული იქნება 351 მ, გამოსასვლელი მოეწყობა ზ.დ. 337 მ ნიშნულზე. ასეთი პარამეტრების გათვალისწინებით კოლექტორის გამოსასვლელთან, მდ. ალაზნთან შეუღლების ადგილზე ჩამქრობი ჭების მოწყობა საჭირო არ არის.

აღსანიშნავია, რომ ამჟამად მიმდინარეობს გამწმენდ ნაგებობამდე ჩამდინარე წყლების მიმყვანი მაგისტრალური კოლექტორის რეაბილიტაცია. რეაბილიტაციის ფარგლებში მაგისტრალური კოლექტორი მოეწყობა ძველი კოლექტორის დერეფანში. კოლექტორის დიამეტრი იქნება შემდეგ დიაპაზონში $D_n = 300-700$ მმ. სულ გამწმენდ ნაგებობამდე დასამონტაჟებელი კოლექტორების სიგრძე იქნება 16240 მ. პროექტი ითვალისწინებს მაღალი სიმკვრივის სხვადასხვა დიამეტრის პოლიეთილენის (HDPE) გოფრირებული მილების (სტანდარტი EN 13476-1) გამოყენებას.

ჩამდინარე წყლები პირველ ეტაპზე ექვემდებარება მექანიკურ დამუშავებას წმინდა ცხაურზე და ქვიშადამჭერზე. ნედლი წყალი გაივლის 2 ავტომატურად დახრილ წვრილ ცხაურაში. ცხაურები დაპროექტებული იმგვარად, რომ ერთ-ერთი მათგანის მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში შესაძლებელი იქნება მთელი ნაკადის მეორე ცხაურაში გატარება. ცხაურები მთლიანად ავტომატიზირებულია. შემდგომ წყალი გადადის ქვიშადამჭერში. მისი საშუალებით ჩამდინარე წყლების გაშვება მოხდება დაბალი სიჩქარით ისე, რომ მძიმე, არაორგანული ქვიშა დაილექება ფსკერზე, საიდანაც შესაძლებელი იქნება მისი მოცილება. დალექილი ქვიშა ტუმბოს მეშვეობით გადაეცემა ქვიშის დასაწყობების უბანს.

ქვიშის მოცილების შემდეგ ნედლი წყალი გადავა შესასვლელ სატუმბ სადგურში. იმ შემთხვევაში, თუ წვიმიან პერიოდში შემომავალი ნაკადი გადააჭარბებს ტუმბოს სიმძლავრეს, წყლის გაშვება მოხდება მილსადენის საშუალებით. შესასვლელი სატუმბი სადგურის გავლის შემდეგ, წყალი თანაბრად გადანაწილდება 3 ანაერობულ ავზში.

წყლის წინასწარი მომზადების (მექანიკური გაწმენდა) შემდეგ იწყება ბიოლოგიური გაწმენდის პროცესი, რაშიც ჩართულია ანაერობული ავზები. ანაერობული ავზები ჩამდინარე წყლების პირველად გაწმენდას ახდენს ორგანული ნაერთების ანაერობული დაშლით. გათვალისწინებულია 3 ერთეული ანაერობული ავზის მოწყობა.

ანაერობული ავზების შემდგომ წყლის ბიოლოგიური გაწმენდა ხდება ბიოფილტრების მეშვეობით. ორგანული ნაწილაკების დეგრადაციას იწვევს ბიოლოგიური ორგანიზმების ზრდა. წინასწარ დაგროვილი ჩამდინარე წყალი უწყვეტ რეჟიმში ესხურება ფილტრს. როდესაც წყალი გადაადგილდება ფილტრის ზედაპირზე, ხსნადი ორგანული ნაწილაკები აერობულად იშლება მიკროორგანიზმების მეშვეობით, რომელიც იზრდება ფილტრზე. ბიოფილტრი ძირითადად მუშაობს აერობულ პირობებში. ნედლი წყალი ჩადის პერფორირებულ ძირში და შემდეგ გადადის სადრენაჟო არხში, საიდანაც წყალი მიეწოდება მეორად სალექარს. მოსახლეობის დაშორების დიდი მანძილის გათვალისწინებით სუნის გავრცელების და მწერების გამრავლების მართვისთვის ხუფიანი ბიოფილტრების მოწყობის საჭიროება არ დგას.

ლამის გაუწყლოება მოხდება ლამის საშრობ მოედანზე. ლამის საშრობი მოედნები

აღჭურვილია 2 მიმღები მილით, რომლებიც მიერთებულია ლამის მილოვან სისტემასთან, რომელიც პირდაპირ იკვებება ტივტივიანი ლამი. ოპტიმალური გაშრობის მისაღწევად, მოედანი მიიღებს 200 მმ სისქის ლამს განსაზღვრული დროის თანმიმდევრობით. ეს პროცესი მეორდება, სანამ 600 მმ ლამი სრულად არ მიიღება თითოეულ გასაშრობ მოედანზე, რის შემდგომაც მოხდება გაუწყლოებული ლამის გატანა.

ექსპლუატაციის ეტაპზე პროექტის მიხედვით წყალმომარაგების მიზნით გათვალისწინებულია ჭაბურღილის მოწყობა. დღეისათვის მიმდინარეობს ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისთვის შესაბამისი ლიცენზიის მოპოვების პროცედურა). სასმელი წყლის სისტემა აღჭურვილი იქნება შესაბამისი ფილტრით და სადებიზინფექციო სისტემით. ჭაბურღილის ექსპლუატაციის პროცესში დაცული იქნება სალიცენზიო პირობები.

პროექტით გათვალისწინებული წყალარინების და სადრენაჟო სისტემა შეკრებს გამწმენდი ნაგებობიდან, მართვის ნაგებობებიდან, ქვიშის შესანახი ტერიტორიიდან, ლამის დასატვირთი/ შესანახი ტერიტორიიდან გამოსულ წყალს, ასევე სალამე მოედნების ნაჟურ წყალს.

ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის ტერიტორიაზე უზრუნველყოფილი იქნება ხანძრის აღმოჩენისა და სიგნალიზაციის სათანადო მოწყობილობები. ყველა ნაგებობაში დამონტაჟდება ხელით სამართავი სიგნალიზაციის დილაკები, კვამლისა და სიმხურვალის დამაფიქსირებელი დეტექტორები. მთავარი სიგნალიზატორი განთავსებული იქნება მართვის ოთახში. სისტემა შესაბამისობაში იქნება თანამედროვე IEC (ინტეგრირებული ელექტრო კონტროლი) სტანდარტებთან და ადგილობრივ რეგულაციებთან. ყველა შენობა და ნაგებობა უზრუნველყოფილი იქნება მეხისგან დამცავი აღჭურვილობით.

როგორც ანგარიშშია აღნიშნული საპროექტო ტერიტორიაზე შემორჩენილია ძველი გამწმენდი ნაგებობის ინფრასტრუქტურული ობიექტები. ახალი ინფრასტრუქტურის განვითარება იგეგმება შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ კუთვნილი ტერიტორიის აღმოსავლეთ პერიმეტრზე. ამჟამად უკვე დაწყებულია მიწის სამუშაოები და ტერიტორიის ამ ნაწილზე არსებული ძველი ნაგებობების დემონტაჟი. დემონტაჟს ექვემდებარება დაახლოებით 3500-4000 მ³ მოცულობის ბეტონის და 85-90 ტ. ოდენობის ლითონის კონსტრუქციები. ამ ეტაპზე ზემოაღნიშნული ინერტული ნარჩენების გატანის საჭიროება არ დამდგარა. სამშენებლო ნარჩენების მუდმივი განთავსებისთვის შერჩეული 1021 მ² ფართობის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი (საკადასტრო კოდი: 53.04.33.213) მდებარეობს სოფ. კისისხევის სიახლოვეს. ნაკვეთის გამოყენების თაობაზე მის მფლობელთან მიღწეულია შეთანხმება. გამწმენდი ნაგებობის ტერიტორიიდან დემონტირებული სამშენებლო ნარჩენების განთავსების ადგილზე გატანა მოხდება სატვირთო ავტომობილებით (ნარჩენების ზიდვის მიახლოებითი მანძილი - 10 კმ).

სადემონტაჟო სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ლითონის ნარჩენები შეგროვდება და გადაეცემა კონტრაქტორს (ჯართის მიმღები პუნქტები).

გამწმენდი ნაგებობის განთავსებისთვის შერჩეული ტერიტორია ძლიერ ანთროპოგენიზებული და სახეშეცვლილი ჰაბიტატია. დარღვეულია მისი სტრუქტურა და ცხადია ფლორისტული თვალსაზრისითაც გაღარიბებულია. აქ გავრცელებული, სხვადასხვა მცენარეების მეორეული ბუჩქოვანი ტიპის აღმონაცენები საკმაოდ ხშირია. მცენარეული საფარის მოხსნის სამუშაოები განხორციელდება ადგილობრივ თვითმართველობის

ორგანოსთან შეთანხმებით, შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პერსონალის მეთვალყურეობით. მოჭრილი ხე-მცენარეები დასაწყობდება ცალკე გამოყოფილ ტერიტორიაზე.

დაახლოებით 48530 მ² ტერიტორიაზე მოიხსნება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა. ნაყოფიერი ფენის საშუალო სიღრმის (20 სმ) გათვალისწინებით, მოხსნილი ნაყოფიერი ფენის მიახლოებითი მოცულობა შეადგენს 9706 მ³-ს. ექსკავაციის სამუშაოების დასრულების შემდეგ აუცილებელია ტერიტორიის სათანადო დონემდე მოსწორება და ზედაპირული წყლების სადრენაჟე არხით უზრუნველყოფა. მოხსნილი ნაყოფიერი ფენა დროებით დასაწყობდება სპეციალურად გამოყოფილ ტერიტორიაზე (საპროექტო ტერიტორიის ჩრდილო პერიფერიაზე), რომელიც დაცული იქნება ზემოქმედების გარე ფაქტორებისგან. დასაწყობებული ნაყოფიერი ფენის გროვების სიმაღლე არ აღემატება 1.5 მ-ს, ხოლო ფერდების კუთხეები 33°-ით იქნება დახრილი. ნიადაგის ეროზიის და საპროექტო ტერიტორიაზე დაბინძურებული ზედაპირული წყლების მოხვედრის პრევენციის მიზნით მოეწყობა კონსტრუქციები, რომელთა მეშვეობით მოხდება ჩამონადენის სხვა მიმართულებით გაშვება და ნალექის დაჭერა.

ამჟამად გამწმენდ ნაგებობის განთავსების ტერიტორიაზე არ არსებობს ელექტროგადამცემი ხაზი. სამშენებლო მოედნის ელექტროენერგიით მომარაგებისათვის დამონტაჟებულია ტრანსფორმატორი და მოხდება გამწმენდი სადგურის არსებულ ელექტროსისტემასთან დაკავშირება 2,4 კმ სიგრძის ელექტროგადამცემი ხაზით. გამწმენდი ნაგებობის მიდამოში არსებობს აგრეთვე კერძო ელექტროგადამცემი ხაზი. გამწმენდი ნაგებობის ელექტროენერგიის მიახლოებითი მაქსიმალური მოთხოვნილება შეადგენს 115 კვ-ს.

სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პერიოდში წყლის გამოყენება საჭირო იქნება როგორც სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, ასევე ტექნიკური მიზნებისათვის. მშენებლობის პერიოდში სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყალი პერიოდულად შემოიტანება ავტოცისტერნებით. გამოსაყენებელი წყლის საანგარიშო ხარჯი დაახლოებით იქნება: 1 მ³/დღ. და 480 მ³/წელ. სულ, გამოყენებული სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის მიახლოებითი რაოდენობა იქნება: 1200 მ³/წელ.

სამშენებლო სამუშაოების პროცესში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების რაოდენობა იქნება: 1140 მ³/წელ. აღნიშნული წყლების შეგროვებისთვის გათვალისწინებულია დაახლოებით 25-30 მ³ ტევადობის ჰერმეტიკული საასენიზაციო ორმო, რომელიც პერიოდულად გაიწმინდება საასენიზაციო მანქანით. საასენიზაციო ორმოს განტვირთვა მოხდება დაგროვების შესაბამისად (მაქსიმუმ თვეში სამჯერ). საასენიზაციო ორმოების გასუფთავებასთან დაკავშირებით ხელშეკრულება გაფორმდება შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიასთან“.

სს „საქწყალპროექტი“-ს მიერ განხორციელდა საპროექტო გამწმენდი ნაგებობის კვეთში მდ. ალაზნის სხვადასხვა განმეორებადობის მაქსიმალური ხარჯების გაანგარიშება. წყალდიდობის უმაღლეს დონედ განიხილება 100 წლიანი განმეორებადობის წყალდიდობა, რომლის ნიშნული ზღვის დონიდან 344.79 მ-ზე იქნება. გამომდინარე იქიდან, რომ ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობა 100 წლიანი განმეორებადობის წყალდიდობის

ნიშნულზე საგრძნობლად მაღლა მდებარეობს, საპროექტო ტერიტორიაზე წყალდიდობის რისკი არ არსებობს.

გამწმენდი ნაგებობის განთავსებისთვის შერჩეულ ტერიტორიის დიდი ნაწილი ჯაგ-ეკლიანი მცენარეულობით არის დაფარული. ტერიტორიის დახრილობა 0-5⁰, -ია. იგი ძლიერ ანთროპოგენიზებული და სახეშეცვლილი ჰაბიტატია; დარღვეულია ტყის პირველადი სახე, იგი გაჩეხილია და მის ნაალაგარზე წარმოქმნილია ჯაგრცხილა, კუნელი, გლედიჩია და სხვადასხვა ინვაზიური მცენარე. სამშენებლო სამუშაოების დროს მოიჭრება 415 ხე-მცენარე; ხნოვანების ჯგუფის მიხედვით: შუახნოვანი და მწიფე.

კვლევის პროცესში ტერიტორიაზე ძუძუმწოვრების არსებობა არ გამოვლენილა; ვერც ცხოველის - კვალის, ექსკრემენტების და სხვა ნიშნების პოვნა მოხერხდა.

საველე კვლევების დროს გამწმენდი ნაგებობის განთავსებისთვის შერჩეულ ტერიტორიაზე დაფიქსირდა ისეთი მცირე ზომის ფრინველების არსებობა, როგორცაა: ჩხიკვი, შაშვი, წივწივა, კაჭკაჭი. მიმდებარედ არსებული სასოფლო სამეურნეო სავარგულების ფარგლებში - ქედანი, ჭილყვავი, ყვავი. ტერიტორიაზე დიდი ზომის მტაცებელი ფრინველების (მითუმეტეს წითელი ნუსხის სახეობების) საარსებო არეალი მნიშვნელოვნად შეზღუდულია და ისინი აქ არ ბინადრობენ. გამწმენდი ნაგებობის ტერიტორია არ წარმოადგენს ფრინველთა მნიშვნელოვან სამიგრაციო დერეფანს და ამ ადგილებში გადამფრენი ფრინველების მოხვედრის ალბათობა მინიმალურია.

საკვლევი დერეფნის სიახლოვეს საქართველოს დაცული ტერიტორიები წარმოადგენილი არ არის.

საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები არ ფიქსირდება. ტერიტორიის ანთროპოგენური დატვირთვიდან გამომდინარე არქეოლოგიური ძეგლების გვიანი გამოვლენის ალბათობა მინიმალურია.

გამწმენდი ნაგებობების ექსპლუატაციის პროცესში ორგანული ნივთიერებების დეგრადაციის პროცესს თან ახლავს გოგირდწყალბადის (H₂S) წარმოქმნა, რაც არასასიამოვნო სუნის გავრცელების წყაროს წარმოადგენს. წინამდებარე დოკუმენტში გაანგარიშება შესრულებულია საანგარიშო მეთოდის გამოყენებით.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში წვის პროდუქტების და მტვრის გავრცელების რისკები არ იქნება მაღალი. პროექტის ამ ეტაპზე ძირითადი რისკები დაკავშირებულია ტექნოლოგიური პროცესების წარმართვის დროს უსიამოვნო სუნის გავრცელებასთან. გაანგარიშების შედეგების ანალიზით ირკვევა, რომ გამწმენდი ნაგებობის ექსპლუატაციის პროცესში მიმდებარე ტერიტორიების ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი როგორც 500 მ-ნი ნორმირებული ზონის მიმართ, აგრეთვე უახლოესი დასახლებული ზონის მიმართ არ გადააჭარბებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ნორმებს, კერძოდ: დამაბინძურებელი ნივთიერებების კონცენტრაცია როგორც 500 მ-ნი ნორმირებულ საზღვარზე, ასევე უახლოვეს დასახლებულ პუნქტში ნაკლებია 0,1 ზდკ-ზე. ამდენად გამწმენდი ნაგებობის ფუნქციონირება საშტატო რეჟიმში არ გამოიწვევს ჰაერის ხარისხის გაუარესებას და მიღებული გაფრქვევები შესაძლებელია დაკვალიფიცირდეს როგორც ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევები.

გამწმენდი ნაგებობის ნომინალურ რეჟიმში ექსპლუატაციის პირობებში მდ. ალაზნის წყლის ხარისხზე ზემოქმედების შეფასებისთვის დადგინდა, რომ პროექტით

გათვალისწინებული ჩამდინარე წყლების ხარისხი მნიშვნელოვან უარყოფით ზეგავლენას ვერ მოახდენს მდ. ალაზნის წყლის ხარისხობრივ მდგომარეობაზე:

აღნიშნული კუთხით ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ საპროექტო გადაწყვეტაზე, რომლის მიხედვითაც პროექტის I ფაზაზე საერთო აზოტის და საერთო ფოსფორის მოცილება არ იგეგმება და ჩამდინარე წყლებში მათი კონცენტრაციები იქნება იგივე, რაც ნაგებობაზე მიწოდებულ საკანალიზაციო წყალში: საერთო აზოტისათვის - 36,4 მგ/ლ და საერთო ფოსფორისათვის - 7,29 მგ/ლ.

სამინისტროს შესათანხმებლად წარმოდგენილია „გამწმენდი ნაგებობიდან ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმები“-ს პროექტი.

გამწმენდი ნაგებობის ტერიტორიაზე ჩატარებული კვლევების მიხედვით გრუნტის წყლების დგომის დონე დაფიქსირდა 9,5-10,5 მ სიღრმეზე. მიუხედავად ამისა, გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობის ეტაპზე (მიწის სამუშაოების დროს) არსებობს გრუნტის წყლების დაბინძურების გარკვეული რისკები. საპროექტო ნაგებობების მშენებლობით მიწისქვეშა წყლების დებიტზე პირდაპირი ზემოქმედების რისკები მინიმალურია პროექტის სპეციფიკიდან გამომდინარე, თუმცა არსებობს არაპირდაპირი ზემოქმედების რისკები (მაგ. შემცირებული ან გაზრდილი ინფილტრაცია). ზემოქმედების მასშტაბი ძალზედ მცირეა და შეიძლება შეფასდეს, როგორც უმნიშვნელო.

ექსპლუატაციის ფაზაზე გრუნტის წყლების დაბინძურების პრევენციის მიზნით ანაერობული ავზების ფსკერი და სალამე მოედნები მოეწყობა წყალგაუმტარი ფენებით. ანაერობულ ავზებზე გამოყენებული იქნება 2,5 მმ სისქის კომბინირებული დამცავი გეო და სადრენაჟო ქსოვილი. იგი ტექსტურირებული იქნება ორივე მხრიდან. სალამე მოედნებზე გამოყენებული იქნება 2 მმ სისქის პოლიეთილენის ფურცელი (გეოტექსტილი). საპროექტო გადაწყვეტა უზრუნველყოფს დამაბინძურებელი ნივთიერებების სათანადო იზოლაციას გარემოსგან.

ვინაიდან დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების პროცესში მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი რაოდენობის ნარჩენების (მათ შორის სახიფათო ნარჩენების) წარმოქმნა, შემუშავებულია ქ. თელავის გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელიც საჭიროებს ნარჩენების მართვის სამსახურთან ცალკე შეთანხმებას.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგი, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, შესაძლო ავარიული სიტუაციები, გამწმენდი ნაგებობის ექსპლუატაციის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს წინანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის გზებისა და საშუალებების განსაზღვრა. საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების მართვის საკითხები. ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, დასკვნები და სხვა.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. საპროექტო ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა და ექსპლუატაცია განახორციელოს წარმოდგენილი გზშ-ს ანგარიშის, გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის; ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის; დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესრულება;
2. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში უზრუნველყოს ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზღრ) ნორმების პროექტით და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით გათვალისწინებული პირობების დაცვა;
3. ვინაიდან გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის პროექტის დანართით წარმოდგენილ გამწმენდი ნაგებობის გამყვანი კოლექტორის shape ფაილებით „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს N299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით 1771 კვ.მ. ფართობი მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე საქმიანობა უნდა შეთანხმდეს ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან;
4. ვინაიდან ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი დაზუსტებული Shape ფაილის მიხედვით, საპროექტო გამყვანი კოლექტორის დერეფანი ხვდება ნაწილობრივ სასოფლო სამეურნეო მიწის ნაკვეთებზე, შესაბამისად აღნიშნული საკითხი კოლექტორის მშენებლობის დაწყებამდე უნდა შეთანხმდეს, მიწის მესაკუთრებთან;
5. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სანაყაროსა და რეკულტივაციის პროექტის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების შესაბამისად;
6. მშენებლობის დაწყებიდან 2 თვის ვადაში უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა „ნარჩენების მართვის კოდექსი“-ს შესაბამისად;
7. სამშენებლო სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;
8. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, თელავის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ წარმოდგენილი, სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს „ქ. თელავის კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობით 14 400 მ³/დღ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის
პირველადი სტრუქტურული ერთეულის
ხელმძღვანელი

თამარ შარაშიძე

(სახელი, გვარი)

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060120380771217

ბრძანება Nი-659

ქ. თბილისი

28 / სექტემბერი / 2017 წ.

თელავის მუნიციპალიტეტში სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს „ქ. თელავის კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობით 14 400 მ³/დღ) მშენებლობა ექსპლუატაციის“ პროექტზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „კ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №67; 27.09.2017 თელავის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილი, სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს „ქ. თელავის კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის (წარმადობით 14 400 მ³/დღ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტი;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-მ საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№67; 27.09.2017) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

სოლომონ პავლიაშვილი